

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΙΔ΄

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα.

ΕΝ Τῶ ΜΙΚΡῶ ΕΣΠΕΡΙΝῶ.

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστῶμεν Στίχους δ΄, καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια.

ᾠχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῷ σὲ καλοῦντι προθύμως κατηκολούθησας, Φίλιππε θεηγόρε, Ἰησοῦ τῷ Σωτῆρι, ἐγνώκεις ὅτι πάντως αὐτός ἐστιν, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνάρχου Πατρός, ὁ συναΐδιος Λόγος ὁ γεννηθείς, ἐπ' ἐσχάτων ἐκ Παρθένου Μητρός.

Δεῖξον, Χριστέ, τὸν Πατέρα καὶ ἐξαρκέσει ἡμῖν, ὁ Φίλιππος ἐβόα, τῷ αὐτοῦ Διδασκάλῳ, Χριστὸς δὲ ἀντεβόησε πρὸς αὐτόν, οὐ γινώσκεις με, Φίλιππε; ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ μου καὶ ὁ Πατήρ, ἐν ἐμοί ἐστιν ἀχώριστος.

Η Κύπρος κέκτηται Κάραν σου τὴν πανσέβαστον, ὡς θησαυρόν, ὡς ὄλβον, Φίλιππε θεηγόρε· βρῦει γὰρ ἰάματα τοῖς πιστοῖς, θεραπεύει νοσήματα, τῶν προσιόντων ἐκάστοτε πρὸς αὐτήν, καὶ τιμώντων σου τὴν μνήμην ἀεὶ.

Αῖγε δὴ, Φίλιππε μάκαρ, τὴν χαριστήριον, ταύτην ᾠδὴν προσδέχου, ἦν ἐκ πόθου καρδίας, προσφέρω σοι, θεόπτα, καὶ εὐλαβῶς, τὴν σὴν Κάραν ἀσπάζομαι, ὅπως μὴ παύσῃ πρεσβέων πρὸς τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν με τὴν συγχώρησιν.

Δόξα... ᾠχος πλ. β΄.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, Φίλιππε θεηγόρε, κῆρυξ τῆς χάριτος διαπρύσιος, καὶ μιμητὴς τοῦ σωτηρίου Πάθους ἐχρημάτισας. Αὐτὸν οὖν ἰκέτευε δεόμεθα, Πανεύφημε, ἵνα παράσῃ ἡμῖν ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν σεβάσιμον μνήμην σου.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς· σὲ ἰκετευόμεν· Πρέσβευε, Δέσποινα, μετὰ τοῦ Ἀποστόλου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχον.

Ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθά.

Δεῦτε πάντες πιστοί, προσδράμωμεν τῷ Οἴκῳ, τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου, αὐτοῦ τὴν θείαν Κάραν, πιστῶς περιπτυσσομένοι.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Σκῆνός σου τὸ σεπτόν, τεθησαύριται, Μάκαρ, τῷ θεῷ σου τεμένει, δίκην πηγῆς προχέον, τοῖς πᾶσι τὰ ἰάματα.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Απόστολε Χριστοῦ, Φίλιππε θεηγόρε, τοῖς πόθῳ σου τὴν θείαν, Κάραν ἀσπαζομένοις, λύσιν πταισμάτων δώρησαι.

Δόξα...

Ως φέγγος ἐκσταλείς, βολίδος δίκην, Μάκαρ, σελασφόροις ἀκτῖσιν, ἀυγάζεις τοὺς ἐν πίστει, Κυρίῳ προσπελάζοντας.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Δεῦτε τὴν τοῦ Θεοῦ, Μητέρα προσκυνοῦντες, ἀγγελικῶς τὸν ὕμνον, προσάξωμεν βοῶντες· Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ΄.

Απόστολε ἅγιε Φίλιππε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεςιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α΄.

Εκ τῆς πυρίνης αἴγλης τοῦ θεοῦ Πνεύματος, ἐμπνευσθεῖς, Ἀπόστολε Φίλιππε, τὴν οἰκουμένην πᾶσαν κατεφώτισας τοῖς διδάγμασι, καὶ

τοῖς λόγῳ μόνῳ θαύμασιν ἐστήριξας, καὶ τῷ σῷ Διδασκάλῳ προσήγαγες, ἦν περίσωζε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου, δωρούμενος ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῶ ΕΣΠΕΡΙΝῶ.

Μετὰ τὸν Προοιμιακόν, τό, Μακάριος ἀνὴρ. Εἰς δὲ τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστῶμεν Στίχους ζ΄, καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος β΄. Ὡλην ἀποθέμενοι.

Πρᾶξιν μὲν ἐπίβασιν, εἰλικρινοῦς θεωρίας, θεωρίαν τέλος δέ, φιλοθέου πράξεως, Μάκαρ, θέμενος, τὸν Χριστὸν ἠξίωσαι, τοῦ Πατρὸς τὴν δόξαν, ὑποδεῖξαι σοὶ τὴν ἄφραστον· καὶ γὰρ ἐφέιται, πᾶσα λογικὴ φύσις, Ἐνδοξε, Θεοῦ τοῦ ὑποστήσαντος· καὶ τοῦ ποθουμένου τετύχηκας, τούτου παραντίκα, δεξάμενος σφραγίδα τὸν Υἱόν· ὃν παρῆρησία δυσώπησον, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Θεῖαις ἀναβάσεσι, διὰ παντὸς κεκρημένος, ὡς Μωσῆς τὸ πρότερον, τὸν Θεὸν θεάσασθαι ἐπεπόθησας· καὶ γνωστῶς εἶδες δέ, τὴν αὐτοῦ Εἰκόνα, δεδεγμένος πρὸς ἐμφέρειαν· Πατὴρ γὰρ σύντομος, γνῶσις ὁ Υἱὸς καὶ ἀπόδειξις· Υἱὸς δὲ καὶ Γεννήτορος, μία ἡ οὐσία γνωρίζεται, καὶ ἡ διὰ πάντων, ταυτότης ἀναφαίνεται σεπτῶς, καὶ βασιλεία καὶ δύναμις, δόξα καὶ προσκύνησις.

Οργανον κρουόμενον, ταῖς θεϊκαῖς ἐπιπνοίαις, καὶ ταῖς ὑφηγήσεσι, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκρημάτισας· καὶ τὸ ὑπερκόσμιον, μελωδῶν ἐν κόσμῳ, τοῦ Σωτῆρος Εὐαγγέλιον, πυρίνη γλώσση σου, πᾶσαν τὴν ἀπάτην κατέφλεξας, ὡς ὕλην εὐκατάπρηστον, καὶ ὡς χόρτον γῆς μαραινόμενον· καὶ τῶν ἐπὶ πάντων, Δεσπότην τε καὶ Κύριον Χριστόν, τῇ οἰκουμένη ἐκήρυξας, Φίλιππε θεσπέσιε.

Ἔτερα Στιχηρά.

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τὸ θεῖον τέμενος ἔνθα τὸ σκῆνος πέλει τὸ σόν, ὡσπερ Νειλῶα ρεῖθρα, πλημμυρεῖ ἀνάως, Φίλιππε παμμάκαρ, καὶ δαψιλῶς, οἱ ἐν πίστει προστρέχοντες, ψυχῶν ὁμοῦ καὶ σωμάτων παντοδαπῇ, ἀπαντλοῦσι τὰ ἰάματα.

Κέκτηται, μάκαρ, ἡ Κύπρος τὴν θεῖαν Κάραν σου, λαμπρῶς ἐπιτελοῦσα, σὴν σεβάσμιον μνήμην, Φίλιππε θεόφρον, καὶ ἐν αὐτῇ, ἐγκαυχωμένη ἀγάλλεται, ὅτι αὐτὴν ἐκ κινδύνων καὶ συμφορῶν, ἐκλυτροῦσαι ταῖς πρεσβείαις σου.

Δεῦτε ἀθροίσθητε πάντες, ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ, τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου, τῷ ἐν τῇ Ἀρσινόῃ, ἔνθα ἱατρεῖον πνευματικόν, ὑπερφυές τε καὶ ἄμισθον, τὸ τοῦ Φιλίππου Κρανίον· μηδεὶς πιστός, στερηθῆτω τοῦ χαρίσματος.

Δόξα... Ἦχος πλ. β΄.

Τοῦ μεγάλου, Φίλιππε, φωτός, ἀστραπαῖς πυρωθεῖς, παγκοσμίως ἐξέλαμψας φωστήρ· τὸν Πατέρα δὲ τῶν φώτων, ἐν Υἱῷ ζητήσας εὔρες· ἐν τῷ φωτὶ τὸ φῶς γὰρ εὐρίσκεται καὶ γὰρ οὗτος σφραγὶς ἰσότυπος, δηλῶν τὸ ἀρχέτυπον. Ὅν, Ἀπόστολε, δυσώπει, τοὺς ἐσφραγισμένους τῷ θεῷ, περισώζεσθαι αἵματι.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε; τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον τόκον; ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας Υἱὸς μονογενής, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς Ἀγνῆς προῆλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἰκέτευε, σεμνῇ Παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. α' 2-12).

Α'δελφοί μου ἀγαπητοί, πᾶσαν χαρὰν ἠγήσασθε, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν· ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὀλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτεῖτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ· αἰτεῖτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι λήψεται τι παρὰ τοῦ Κυρίου. Ἄνῆρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπόλετο. Οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

Μακάριος ἄνῆρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δοκιμὸς γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. α' 19-27).

Α'δελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας, ἐν πραῢτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτοῦς. Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὅποῖος ἦν. Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἰ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκευεῖα.

Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Καθολικῆς Α΄ Ἐπιστολῆς Πέτρου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ε΄ 5-7, δ΄ 7-9, ε΄ 8-11).

Αἱ δελφοί, ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.

Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν.

Νήψατε, γρηγορήσατε· ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ. Ὡς ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἰς τὴν Λιτήν.

Στιχηρὰ Ἰδιόμελα.

Ἦχος α΄.

Ο τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος δεδεγμένος, ἐν εἴδει πυρός, Ἀπόστολε, καὶ ἐκλάμπας παγκοσμίως ὡς ἀστὴρ παμφαέστατος, κατηύγασας πάντας τῷ θείῳ σου κηρύγματι. Νεκροὺς δὲ ὡς ἐξ ὕπνου ἐξήγειρας, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ τὸν ἐκτείναντα ἀθαδῶς, τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἀγίαν σου κορυφήν, ἀνενέργητον πεποίηκας, προσπίπτοντα δὲ ἐν μετανοίᾳ, ὑγιῆ τοῦτον ἀπέδειξας. Υἱοθετήσας δὲ πάντας, διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος, καὶ τελέσας τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, διὰ βασάνων πολυπλόκων, χαίρων τὴν ψυχὴν σου τῷ Θεῷ παραδέδωκας. Αὐτὸν ἰκέτευε, Φίλιππε παμμακάριστε, δωρηθῆναι ἡμῖν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος β΄.

Οὐράνιος ἀνεδείχθης κρατὴρ τῆς σοφίας, Πνεύματος γὰρ ὄφθης καταγώγιον τερπνόν, καὶ ὑπέφηνας ἀρετῶν ἐπάλλξεις, τοὺς βροτοὺς ἀλιεύσας, τῷ νοητῷ ἀγκίστρῳ τῆς σοφίας Θεοῦ· διὸ δυσωποῦμέν σε, Ἀπόστολε Φίλιππε, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ΄.

Τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν, εἰς ἀνθρώπων ἀλειαν μεταβαλὼν, τοὺς ἐν βυθῷ ἀπάτης, τῇ σαγήνῃ ἀνέλκων τῇ μυστικῇ, Φίλιππε Ἀπόστολε, ὄλον τὸν κόσμον ἐζώγησας, καὶ τῷ Διδασκάλῳ σου Χριστῷ προσήγαγες· διὸ δυσωποῦμέν σε, πρεσβεύειν αὐτῷ ἀπαύστως, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, τῶν πιστῶς προστρεχόντων τῇ σκέπῃ σου.

Ἦχος δ΄.

Τὸν κήρυκα τῆς πίστεως, καὶ ὑπρέτην τοῦ θείου Λόγου, Φίλιππον τὸν Ἀπόστολον εὐφημήσωμεν· οὗτος γὰρ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν, παρ' αὐτοῦ δεξάμενος, ἀπεστάλη εἰς πάντα κόσμον, κηρύσσειν τὴν ἐκ Παρθένου τοῦ Χριστοῦ θεῖαν σάρκωσιν, τὰ πάθη καὶ τὴν ταφήν, καὶ τὴν ἔνδοξον Ἀνάστασιν, καὶ χειραγωγούμενος, τὰ πεπλανημένα ἔθνη, ἐν σκότει ὄντα τῆς ἀγνωσίας, εἰς τὴν αὐτοῦ θεῖαν ἐπίγνωσιν, υἱοὺς ἡμέρας ἀπέδειξεν. Ἡμεῖς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκβοήσωμεν· Σῶσον ἡμᾶς, Πανεύφημε, ταῖς πρὸς τὸν σὸν Διδάσκαλον, εὐπροσδέκτοις πρεσβεΐαις σου, τοὺς τελοῦντας ἐντίμως, τὴν πανευφρόσυνον θεῖαν μνήμην σου.

Δόξα... Ἦχος πλ. δ΄.

Τῶν ἀπορρήτων αὐτόπτης, ὡς μύστης τοῦ θείου Λόγου, καὶ θεωρὸς τῶν ἀνεξιχνιάστων γενόμενος, Ἀπόστολε, τὴν ἐξουσίαν εἴληφας παρὰ Χριστοῦ, δεσμεύειν τε καὶ λύειν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτίας, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν μαλακίαν καὶ νόσον, καὶ δαίμονας ἐκδιώκειν τῷ σῷ προστάγματι, ὡς ὁ Διδάσκαλος, παρ' οὗ καὶ ἀπεστάλης εἰς ἔθνη τὰ ἀπολωλότα, ὀδηγήσαι αὐτά, πρὸς τὴν ἀληθῆ τῆς Ἀγίας Τριάδος λατρείαν. Ὡς οὖν ἔχων παρρησίαν, ἰκέτευε, Φίλιππε θεηγόρε, εὐρεῖν αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν, τὸν ἕνα τῆς Τριάδος, ἴλεων καὶ εὐδιάλλακτον, ἐν τῇ ἡμέρᾳ

τῆς δίκης, ὅταν ἔλθῃ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν μόνον πολυέλεον.

Καὶ νῦν... **Θεοτοκίον.**

Οὐρανὸς οὐκ ἐχώρησε, Παρθένε Θεοτόκε, ἐν γαστρί σου ἀστενοχωρήτως ἐχωρήθη, καὶ ἔμεινας ἀγνή, ἀρρήτῳ λόγῳ, μηδὲν τῆς παρθε- νίας λυμανθείσης. Σὺ γὰρ μόνη γέγονας ἐν γυναι- ξί, καὶ Μήτηρ καὶ Παρθένο· καὶ σὺ μόνη, Πάνα- γνε, ἐγαλούχησας Υἱὸν ζωοδότην, καὶ ἀγκάλαις σου ἐβάστασας, τὸ ἀνύστακτον ὄμμα· ἀλλ' οὐ διέ- λιπε τοῦ κόλπου τοῦ Πατρικοῦ, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων· ἀλλ' ἄνω ὅλως, Θεὸς μετὰ Ἀγγέλων, καὶ κάτω ὅλως, ἐκ σοῦ μετὰ ἀνθρώπων, καὶ παν- ταχοῦ ἀνερμηνεύτως. Αὐτὸν ἰκέτευε, Δέσποινα Παναγία, τοῦ σωθῆναι τοὺς ὀρθοδόξως, ὁμολο- γοῦντάς σε Θεοτόκον ἀγνήν.

Εἰς τὸν Στίχον.

Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος! ὁ τοὺς ἰχθύας ποτέ, σαγηνεύων Ἀπόστολος, τῶν ἀνθρώ- πων γέγονεν, ἀλιεὺς θεοπρόβλητος· λόγων σα- γήνῃ, ἔθνη ἐζώγησε· Σταυροῦ ἀγκίστρῳ, κό- σμον ἀνείλκυσε. Ὡ οἶον θήραμα, τῷ Χριστῷ προσήγαγεν, ὁ θεουργός! οὔπερ τὸ μνημόσυνον, νῦν ἐορτάζομεν.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήμα- τα αὐτοῦ.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος! ἀποσταλεῖς ἐκ Θεοῦ, ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, μέσον λύ- κων πρόβατον, ἀπτοήτως νῦν πρόεισι τοὺς θήρας ἄρνας, πίστει ἀνέδειξε· τὸν κόσμον θείως, μετε- στοιχείωσεν. Ὡ ἔργα πίστεως! ὦ δυνάμεις ἄρρη- τοι! οὐ ταῖς εὐχαῖς, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς μόνος εὐσπλαγχνος.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιή- σιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Ω τοῦ παραδόξου θαύματος! φρέαρ πηγάζων ζωὴν, ἐν σοφίας ἀντλήματι, τοῖς ἐν κόσμῳ

πέφηνεν, ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, ἀφ' οὔπερ ρεῖ- θρα, δογμάτων πρόεισι, ἐξ οὔ θαυμάτων, ρεύμα- τα πίνομεν. Ὡ οἶα δέδρακε, φοβερὰ τεράστια, ὁ θεουργός! οὔπερ τὸ μνημόσυνον, πίστει γεραίρο- μεν.

Δόξα... **Ἦχος β'.**

Βυζαντίου.

Καταλιπὼν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἠκολούθησας Χρι- στῷ, καὶ σφραγισθεὶς τῷ ἐμφυσήματι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπεστάλης ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὰ ἔθνη τὰ ἀπολωλότα, ἐπιστρέφειν τοὺς ἀνθρώπους, εἰς φῶς θεογνωσίας, Φίλιππε Ἀπόστολε· καὶ τε- λέσας τὸν ἀγῶνα τοῦ θείου σου πόθου, διὰ βασά- νων πολυπλόκων, τὴν ψυχὴν σου τῷ Θεῷ παρέδω- κας. Αὐτὸν ἰκέτευε, Παμμακάριστε, δωρηθῆναι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν... **Θεοτοκίον.**

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μη- τερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'.

Απόστολε Ἁγιε Φίλιππε, πρέσβευε τῷ ἐλεή- μονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'.

Εκ τῆς πυρίνης αἴγλης τοῦ θείου Πνεύματος, ἐμπνευσθεῖς, Ἀπόστολε Φίλιππε, τὴν οἰκου- μένην πᾶσαν κατεφώτισας τοῖς διδάγμασι, καὶ τοῖς λόγῳ μόνῳ θαύμασιν ἐστήριξας, καὶ τῷ σῷ Διδασκάλῳ προσήγαγες, ἦν περίσωζε διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου, δωρού- μενος ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ.

Μετὰ τὴν α΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Τοῦ Χριστοῦ τὸν μαθητὴν, πάντες ὑμνήσωμεν πιστοί· ὅτι ἐφώτισεν ἡμᾶς, θείοις διδάγμασιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἐπίγνωσιν θεῖαν ὠδήγησεν, Κυρίου συνεργούντος τοῖς θαύμασι, τὴν χάριν δαψιλῶς ἡμῖν ἐβράβευσεν, ἦν παρ' αὐτοῦ ἐδέξατο, ἀμέσως τοῦ ἐκ Παρθένου ἐκλάμψαντος· πρὸς ὃν βοῶμεν, Φίλιππε μάκαρ, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Δόξα... Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Εξ αἱμάτων σου ἀγνῶν, σάρκα προσεῖληφεν, Ἄγνη, Θεοτόκε, ὑπὲρ νοῦν, καὶ ὑπὲρ φύσιν ὁ Θεός, ὁ τῶν ἀπάντων Δημιουργός τε καὶ Κτίστης, Υἱὸς μονογενής, τοῦ Γεννήτορος, ἀχρόνως ἐξ αὐτοῦ γὰρ προέλαμψε, καὶ ἐπ' ἐσχάτων, Ἄχραντε, τῶν χρόνων, ἔννοος καὶ ἔμψυχος τίκτεται, Θεὸς ὢν φύσει, ἄνθρωπος ὄφθη, ἵνα σῶσῃ τὸν ἄνθρωπον.

Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου, Σωτήρ.

Απόστολε σοφέ, παρεστῶς τῷ Κυρίῳ, ἰκέτευε λαβεῖν, Φίλιππε θεηγόρε, πάντας τοὺς γεραίροντας, καὶ τιμῶντας τὴν μνήμην σου, χάριν, ἔλεος, καὶ ἰλασμόν τῶν πταισμάτων, καὶ εὐρεῖν ἡμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς δίκης, Χριστὸν εὐδιάλλακτον.

Δόξα... Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Αγγέλων οἱ χοροί, κατεπλάγησαν, Κόρη, μυστήριον τῆς σῆς, ξένης κυοφορίας, πῶς μόνη τῶν νεύματι, ὁ συνέχων τὰ σύμπαντα, σαῖς συνέχεται, Θεογεννήτορ, ἀγκάλαις ἀρχὴν δέχεται, καὶ γαλουχεῖται, Παρθένε, Θεὸς ὢν προαιώνιος.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος γ΄. Τὴν ὠραιότητα.

Τῷ διδασκάλῳ σου Χριστῷ, Πανεύφημε, κατηκολούθησας προθύμως, Φίλιππε, καὶ ἐ-

πλουτίσθης ὑπ' αὐτοῦ τῷ θείῳ ἐμφυσήματι, χάριτος τοῦ Πνεύματος, ἀπεστάλης δ' εἰς ἅπαντα, ἔθνη ἐπιστρέφειν τε, πρὸς τὴν θεῖαν ἐπίγνωσιν· Χριστὸν ἀδιαλείπτως ἰκέτευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Νοῖ καὶ πνεύματι, καρδία, Πάναγνε, ψυχῇ καὶ στόματι, γλώσση καὶ χεῖλεσι, καὶ λογισμῷ πανευσεβεῖ, Παρθένον Θεοτόκον σε, καθομολογῶ, Ἄγνη, καὶ Μητέρα κηρύττω σε, ἄνανδρον καὶ ἄφθορον, Θεοῦ Λόγου Γεννήτριαν, Χριστοῦ τοῦ Ἰησοῦ μου ἀμόλυντον, καὶ προσκυνῶ καὶ μεγαλύνω σε.

Τὸ Α΄ Ἀντίφωνον τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ δ΄ Ἦχου.

Προκείμενον, Ἦχος δ΄.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Πᾶσα πνοή.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην.

(Κεφ. ιδ' 1-11).

(Ζῆτει τῇ Παρασκευῇ τῆς ε' Ἑβδομάδος Ἰωάννου).

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε...

Ὁ Ν΄ Ψαλμός.

Δόξα... Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου...

Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός...

Τὸ Ἰδιόμελον.

Ἦχος πλ. β'.

Απόστολε τοῦ Χριστοῦ, Φίλιππε θεηγόρε, κῆρυξ τῆς χάριτος διαπρύσιος, καὶ μιμητὴς τοῦ σωτηρίου Πάθους ἐχρημάτισας. Αὐτὸν οὖν ἰκέτευε δεόμεθα, Πανεύφημε, ἵνα παράσχη ἡμῖν

ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, τὴν σεβάσμιον μνήμην σου.

Οἱ Κανόνες. Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου εἰς δ΄, καὶ τοῦ Ἀποστόλου εἰς δ΄.

Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου.

Ποίημα Χρυσάνθου Ἱερομονάχου,
Πρωτοψάλτου τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου.

Ῥδὴ α΄.

Ἦχος πλ. δ΄. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Ἡ τὸν ἐνυπόστατον Θεοῦ, Λόγον τετοκυῖα, ὑπὲρ λόγον παναληθῶς, παράσχου μοι λόγον, Θεοτόκε, ἵνα σοὶ ἄσμα καινὸν ἄσω, Δέσποινα.

Β ἄτος ἡ πυράφλεκτος Μαριάμ, σὲ προδιετύπου, τῆς Θεότητος γὰρ τὸ πῦρ, οὐδαμῶς ἐφλέχθης δεξαμένη, ἐν τῇ γαστρί σου, Ἄγνη παναμώμητε.

Ἡ τὸ φῶς τεκοῦσα τὸ ἐκ φωτός, πάναγνε Παρθένε, τὴν ζοφώδη, Κόρη, ψυχὴν, τοῦ δούλου σου φώτισον ἀκτίσι, φωτιστικαῖς, Θεο-νύμφευτε Δέσποινα.

Μ ἔτοχόν με δεῖξον, Μήτηρ Θεοῦ, θείου Παραδείσου, σὸν οἰκέτην, Κόρη σεμνή, καὶ πυρὸς γεέννης λύτρωσαί με, ἵνα ᾠδὴν ἐπινίκιον ἔδω σοὶ.

Ὁ Κανὼν τοῦ Ἀποστόλου, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς:

Τὸν εὐκλεῆ Φίλιππον ὑμῶν προφρόνως.

Ποίημα Θεοφάνους.

Ἦχος πλ. β΄. Ὡς ἐν ἠπεύρῳ πεζεύσας.

Τ αῖς ὑπερφώτοις ἀκτίσι τῆς τοῦ Χριστοῦ, θεϊκῆς λαμπρότητος, ἐνηδόμενος τρανῶς, θεοκῆρυξ Φίλιππε, ταῖς σαῖς, κατὰ μέθεξιν ἀγααῖς, ἡμᾶς καταύγασον.

Ο τοῦ Πατρός σοὶ τὴν δόξαν δι' ἑαυτοῦ, ὑποδείξας, Φίλιππε, τῷ χορῷ τῶν Μαθητῶν, σὲ Χριστὸς ἐνέταξε τὴν σὴν, προγινώσκων ἀρετὴν, θεομάκαριστε.

Ν ὦν οὐκ αἰνίγμασι βλέπεις, οὐδὲ σκιαῖς, οὐδ' ἐσόπτροις, Πάνσοφε, τὴν πηγὴν τῶν ἀγαθῶν, ὀρεκτῶν τὸ ἔσχατον Χριστόν, ἀλλὰ πρόσωπον ὀραῖς, σαφῶς πρὸς πρόσωπον.

Θεοτοκίον.

Ε κλειποτότων Ἀρχόντων ἐκ τῆς φυλῆς, τοῦ Ἰούδα, Πάναγνε, ὁ Υἱός σου καὶ Θεός, προελθὼν Ἠγούμενος τῆς γῆς, τῶν περάτων ἀληθῶς, νῦν ἐβασίλευσεν.

Τῆς Θεοτόκου.

Ῥδὴ γ΄.

Οὐρανίας ἀψίδος.

Π αναγία Παρθένε, ἡ τὸν Χριστὸν τέξασα, πᾶσαν ἀθυμίαν ψυχῆς μου καὶ τὴν κατῆφειαν, Κόρη, ἀπέλασον, ὡς ἀγαθὴ εὐοδοῦσα πράττειν, τὰ θελήματα Κυρίου πάντοτε.

Τ ῶν δακρῶν σταγόνας, δέχου, ἄγνη Δέσποινα, καὶ τῶν ὀδυνῶν μου τὴν φλόγα, σβέσον, Πανάμωμε, καὶ πάσης θλίψεως, καὶ βλάβης τῆς τῶν δαιμόνων, καὶ κινδύνων, Ἄχραντε, σῶζε τὸν δοῦλόν σου.

Τ ῆς Τριάδος τὴν χάριν, τῶν ἐκλεκτῶν, Δέσποινα, μέρος ὡς ἐχώρει, Παρθένε, ἔλαβεν ἕκαστος, ἀλλ' ἐν σοὶ ἔκρησε, χάριτος πλήρωμα, Κόρη, τὸν Θεὸν γὰρ τέτοκας, τέλειον ἄνθρωπον.

Ε ἕξ ἀμέτρων παισμάτων, καὶ ἀναγκῶν, Δέσποινα, καὶ τῶν προσβολῶν τοῦ Βελίαρ ῥύσαι με δέομαι, καὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν, καὶ ῥυπαρῶν, Θεοτόκε, πλήν σου γὰρ οὐ κέκτημαι, ἄλλην βοήθειαν.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς σύ.

Υ πάρχων ἐμπλεως φωτός, πρακτικῆς θεωρίας, τῷ φωτὶ τῷ μεγάλῳ, γενομένῳ μεθ' ἡμῶν, κατηξιώθης Χριστῷ, λειτουργῆσαι, Φίλιππε θεσπέσιε.

Κρηπὶς δογμάτων εὐσεβῶν, ἢ σὴ μυσταγωγία, τοῖς πιστοῖς ἀνεδείχθη· δι' αὐτῆς γὰρ τὸν Υἱόν, ἐπέγνωμεν συμφυῶς, ἠνωμένον, ὄντα τῷ Γεννήτορι.

Λυχνία γέγονας χρυσῆ, δαδουχῶν τοῖς ἀνθρώποις, τὸ αἶδιον φέγγος, καὶ φωτίζων δι' αὐτοῦ, τὴν οἰκουμένην σαφῶς, ἐπιγνώσει, Φίλιππε πανάριστε.

Θεοτοκίον.

Επὶ σοί, Πάναγνε σεμνή, πεποιθὼς μὴ ἐκπέσω, τῆς εἰς σὲ προσδοκίας· ἀλλ' ὡς Μήτηρ συμπαθῆς, τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, τῶν παγίδων, τοῦ ἐχθροῦ με λύτρωσαι.

Κάθισμα.

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ε'λατῆρ τῶν δαιμόνων ἀναδειχθεῖς, καὶ φωστήρ τῶν ἐν σκότει ἀποφανθεῖς, ἔδειξας τὸν Ἥλιον, ἐκ Παρθένου ἐκλάμπσαντα· καὶ ναοὺς εἰδώλων, συντρίψας ἀνήγειρας, ἐκκλησίας, Μάκαρ, εἰς δόξαν Θεοῦ ἡμῶν· ὅθεν σε τιμῶμεν, καὶ τὴν θείαν σου μνήμην, λαμπρῶς ἐορτάζομεν, καὶ συμφώνως βοῶμέν σοι· Ἀπόστολε Φίλιππε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα... Ὅμοιον.

Ο'μβροφόρος νεφέλη πνευματική, ἀληθῶς ἀνεδείχθης τοῖς ἐπὶ γῆς, ποτίζων ὡς ἄρουραν, μυστικῶς τὰς καρδίας ἡμῶν· διαδραμῶν γὰρ τῷ λόγῳ, φωτίζεις τὰ πέρατα, καὶ ὑετοὺς προχέεις, τὰ μύρα τῆ λάρνακι· ὅθεν διαπνεύσας ταῖς ἀπίστοις καρδίαις, ὁσμὴν τὴν τοῦ Πνεύματος, ἐν αὐταῖς ἐθησαύρισας. Ἀπόστολε Φίλιππε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον.

Τὴν ψυχὴν μου, Παρθένε, τὴν ταπεινὴν, ἀπὸ βρέφους μολύνας ὁ μιαρὸς, καὶ λόγοις καὶ

πράξεσιν, ἐμαυτὸν κατερρύπωσα· καὶ οὐκ ἔχω τί πρᾶξαι, οὐδὲ καταφύγιον, ἀλλ' οὐδ' ἄλλην ἐλπίδα, πλὴν σου, Κόρη, ἐπίσταμαι. Φεῦ μοι τῷ ἀχρείῳ! Διὰ τοῦτο ἰκέτης, πρὸς σὲ τὴν Πανάχραντον, νῦν προστρέχω καὶ δέομαι, ὁμολογῶν σοι τό, Ἥμαρτον. Πρέσβευε τῷ σῶ Υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δοθῆναί μοι· εἰς σὲ γὰρ πᾶσαν ἐλπίδα, ἀνέθηκα, Δέσποινα.

Τῆς Θεοτόκου.

Ῥδὴ δ'.

Εἰσακήkoa, Κύριε.

Δέσποινά μου, νῦν πρόσδεξαι, δέησιν, Παρθένε, ἀχρείου δούλου σου, καὶ κολάσεώς με λύτρωσαι, καὶ παντοίας ἄλλης περιστάσεως.

Ε'κ παντοίων τὸν δοῦλόν σου, λύτρωσαι κινδύνων καὶ πάσης θλίψεως, Θεοτόκε ἀειπάρθενε, ἵνα σὲ δοξάζω τὴν ἐλπίδα μου.

Τὴν ταχεῖαν βοήθειαν, σοῦ καὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὸ ἔλεος, παράσχου μοι, Παναμώμητε, τῷ γινώσκοντί σε Θεομήτορα.

Καταπράϋνον, Ἄχραντε, λογισμῶν ματαίων κύματα ἄγρια, καὶ γαλήνην μοι πρυτάνευσον, Θεοτόκε, μόνη ἀειπάρθενε.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Χριστὸς μου δύναμις.

Η'λίου σκῆνωμα, Χριστοῦ ὄντως φωτός, καὶ ἡναὸς ἀνεδείχθης χωρητικός, τούτου τῆς λαμπρότητος, καὶ οὐρανὸς δόξαν Θεοῦ, τοῖς ἀνθρώποις διηγούμενος.

Φθαρείσης πάθεσι, τῆς ἀνθρωπότητος, ἐμβληθεῖς θεῖον ἄλας παρὰ Χριστοῦ, ταύτης ἀνεξήρανας, τὴν σηπεδόνα τὴν δεινὴν, Θεοφάντορ, ἀξιάγαστε.

Ι'σχϋί, Φίλιππε, Χριστοῦ ῥωννύμενος, τῶν δαιμόνων τοῦ στίφους καὶ δυσσεβῶν, ὠφθης δυνατώτερος, τοῖς ἐπὶ γῆς ἀναβοῶν, ζωῆς θείας εὐαγγέλια.

Θεοτοκίον.

Λιμένα εϋδιον, Χριστὸς ἀνέδειξε, τοῖς ἐν πίστει καὶ πόθῳ σὲ ἀληθεῖ, Δέσποινα πανάμωμε, ἐκ διανοίας καθαρᾶς, Θεοτόκον καταγγέλλουσιν.

Τῆς Θεοτόκου.

Ῥδὴ ε΄.

Ἵνα τί με ἀπόσω.

Κατανύξεως, Κόρη, λογισμὸν παράσχου μοι, δέομαι, Δέσποινα, ἄχραντε Παρθένε, τοῦ ποιεῖν με Κυρίου τὸ θέλημα, καὶ ὁδήγησόν με, σεμνή, πρὸς τρίβους σωτηρίας, ὅπως ἄδω τὸ Χαῖρε σοι, πάναγνε.

Τῆς ψυχῆς μου, Παρθένε, πώρῳσιν διάλυσον, Κόρη, καὶ δώρησαι, ὄμβρους μοι δακρῶν, ἵνα πλύνω πταισμάτων τὸν βόρβορον, καὶ ἀξιόσόν με, ἀκατακρίτως παραστῆναι, τῷ Υἱῷ σου ἐν ὥρᾳ τῆς κρίσεως.

Νεκρὰν ὕλην προσφέρω, τὴν ψυχὴν μου, Πάναγνε, τοῖς παραπτώμασι, τὸν ζωῆς Δοτῆρα, καὶ Δεσπότην, Παρθένε, ὡς τέξασα σὲ καθικετεύω, ζώωσον τρόποις μετανοίας, καὶ ἀγιῶς με ζῆν ἐνδυνάμωσον.

Τοῦ Ὑψίστου ὑπάρχεις, ἐνδιαίτημα θεῖον, Μαρία πάνσεμνε, τὸ Χαῖρε σοι κραυγάζω· Παρθένε, διὰ σοῦ γάρ, ἡ χαρὰ πᾶσι δέδοται, τοῖς πιστῶς βοῶσι· Χαῖρε ἡ Κεχαριτωμένη, μετὰ σοῦ, Παναγία, ὁ Κύριος.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Τῷ θείῳ φέγγει σου, Ἀγαθέ.

Ιὸν ψυχόλεθρον τοῦ ἐχθροῦ, ταῖς ἀλεξικάκοις σου, Θεορρήμον, παλάμαις ἐξήρανας, τοὺς θανατηφόρῳ κεκρατημένους βυθῷ, χαλεπῆς ἀλγηδόνος ἀναρρῦόμενος.

Πυρίπνους ὄλος ἀναδειχθεῖς, τῇ τοῦ Παρακλήτου ἐπιδημία, καὶ χάριτι, Φίλιππε, τοὺς ἀποψυγέντας, ἐν ἀθεΐας κρυμῷ, τῇ τῆς πίστεως θέρμη ἐξωποίησας.

Πλησίον γέγονας τοῦ Χριστοῦ, τὰς ἀναδιδομένας σοι λαμπηδόνας, ἀμέσως δεχόμενος, καὶ διαβιβάζων τοῖς σοὶ προστρέχουσι, φωτίζων καὶ προσάγων, τούτους τῷ Κτίστη σου.

Θεοτοκίον.

Ολόγω πάντα δημιουργῶν, καὶ σοφῆ προνοία κυβερνῶν, μόνος ὡς βούλεται Κύριος, ἄκρα εὐσπλαγχνία, δημιουργεῖται ἐκ σοῦ, καὶ σὰρξ ἀνερμηνεύτως, Πάναγνε, γίνεται.

Τῆς Θεοτόκου.

Ῥδὴ ς΄.

Τὴν δέησιν, ἐκχεῶ.

Τιμήσωμεν, τὴν Μητέρα τοῦ Λόγου, νῦν τὸ Χαῖρε πρὸς αὐτὴν ἐκβοῶντες· Χαῖρε, σεμνή, Χαῖρε, ἅγιον ὄρος, Χαῖρε, τοῦ ζῶντος Θεοῦ οἰκητήριον, πυρίμορφε θρόνε Χριστοῦ, Χαῖρε, Νύμφη Κυρίου ἀνύμφευτε.

Υμνήσωμεν τοῦ Θεοῦ τὴν Μητέρα, ἐν αἰνέσει κατὰ χρέως τιμῶντες, καὶ πρὸς αὐτὴν κατανύξει βοῶντες· Ταῖς σαῖς πρεσβείαις τὴν ἄφεσιν δώρησαι, τοῖς κράζουσί σοι ἐκτενῶς· Χαῖρε, Νύμφη Κυρίου ἀνύμφευτε.

Προσδράμωμεν, τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ, καὶ ἐκτείνωμεν τὰς χεῖρας εἰς ὕψος, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀνακράζωμεν, Κόρη, τὰς περιστάσεις καὶ θλίψεις ἀπέλασον, ἐκ τῶν βοῶντων εὐλαβῶς· Χαῖρε, Νύμφη Κυρίου ἀνύμφευτε.

Δοξάζω σε, Θεοτόκε Μαρία, καὶ Παρθένον μετὰ τόκον κηρύττω, καὶ δυσωπῶ σε, ἀπείρανδρε Κόρη, τῆς αἰωνίου κολάσεως ρύσαι με, τὸν ψάλλοντά σοι εὐλαβῶς· Χαῖρε, Μήτηρ Κυρίου ἀνύμφευτε.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Συνεσχέθη, ἀλλ' οὐ κατεσχέθη.

Νεμομένην, καὶ λυμαινομένην, βλέπων τὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ, τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, τὰ σὰ βέλη τὰ ἡκονημένα, τοὺς Ἀποστόλους τεῖνας ἐξαπέστειλας, καὶ διήνοιξας θώρακος πτύ-

ξιν, Χριστέ, τοῦ δράκοντος, ἅπαντας τῆς αὐτοῦ, λύμης καὶ φθορᾶς, Σῶτερ, ἰώμενος.

Υπερτέρω, φέγγει καταλάμπων, ὄφθης καθάπερ ἀστραπή, τῇ οἰκουμένη φαίνων, καὶ ὡς ὄρος γλυκασμὸν σταλάζων, ὡς Θεοῦ δρόσος, οὐρανόθεν πίπτουσα, ὡς Ἀπόστολος ἐκλελεγμένος, τὴν δωδεκάριθμον, φάλαγγα συμπληρῶν, τὴν τῶν Μαθητῶν Χριστοῦ, Πανόλβιε.

Μηθεὶς σου, τὸ τοῦ μυστηρίου, βάθος ὁ θεὸς Μαθητῆς, ὡς ποταμὸν εἰρήνης, ἐπιβλύζοντα τρυφῆς χειμάρρουν, ὡς ἐπικλύζον κῦμα, δόξαν ἔθνεσι, σὲ ἐκήρυξε μεγαλοφώνως, καὶ τὴν σὴν ἔνδοξον, κένωσιν, Ἀγαθέ, τὴν ὑπὲρ ἡμῶν εὐηγγελίσατο.

Θεοτοκίον.

Νεκρουμένους, καὶ ἀπολλυμένους, πάντας θανάτῳ τοὺς βροτούς, σὺ τὸν Χριστὸν τεκοῦσα, τὴν ἀκήρατον ἀθανασίαν, ἀνεκαλέσω πρὸς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐφώτισας ἐσκοτισμένους, καὶ ἠλευθέρωσας, λύσασα τὰ δεσμά, τῆς ἀπαγωγῆς ἡμῶν, Πανύμνητε.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ΄. Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως.

Ο μαθητῆς καὶ φίλος σου, καὶ μιμητῆς τοῦ πάθους σου, τῇ οἰκουμένη Θεόν σε ἐκήρυξεν, ὁ θεηγόρος Φίλιππος. Ταῖς αὐτοῦ ἰκεσίαις, ἐξ ἐχθρῶν παρανόμων, τὴν Ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, Πολυέλεε.

Ὁ Οἶκος.

Ρεῖθρα λόγου παράσχου μοι, Κύριε, ὁ ὑδάτων τὴν φύσιν δειμάμενος· τὴν καρδίαν μου στήριξον, Δέσποτα, ὁ τὴν γῆν στερεώσας τῷ λόγῳ σου· καὶ φώτισόν μου τὴν διάνοιαν, ὁ τὸ φῶς ὡς χιτῶνα ἀναβαλλόμενος, ἵνα λέγω καὶ ψάλλω τὰ πρέποντα, καὶ ἀξίως ὑμνήσω τὸν σὸν Μαθητὴν, Πολυέλεε.

Συναξάριον.

Τῇ ΙΔ΄ τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Φιλίππου, ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα.

Στίχοι.

Ἄρθεις Φίλιππος ἐκ ποδῶν ἐπὶ ξύλου,
Τὰ τῶν ποδῶν σοι νίπτρα, Σῶτερ, ἐκτίει.

Ἦρθης κάκκεφαλῆς δεκάτη, Φίλιππε, τετάρτη.

Ἄλλοι Στίχοι.

Τὴν πανσέβαστον σὴν Κάραν ἔχει Κύπρος,
Φίλιππε, θεῖον θησαύρισμα, Παμμάκαρ.

Πνεῦμα μὲν πόλοιο πνεύματα τέρπονται, Κύπρος
δὲ Κάραν.

Οὗτος ἦν ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς πόλεως, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Πολὺς δὲ ὢν τὴν σύνεσιν ταῖς βίβλοις τῶν Προφητῶν προσκειμένος, παρθένος διὰ βίου παντὸς ἐγνωρίζετο. Τοῦτον εὐρὼν ὁ Χριστὸς μετὰ τὸ βάπτισμα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, προετρέπετο ἀκολουθεῖν. Ὁ δέ, μετὰ τοῦτο συντυχῶν τῷ Ναθαναήλ, ἔφη· Εὐρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ ἄλλα πολλὰ ἐστὶν ἰδεῖν ἐν τῇ θεοπνεύστῳ Γραφῇ κείμενα περὶ αὐτοῦ. Οὗτος οὖν τὴν Ἀσιάτιδα γῆν κληρωθεὶς, τὸν Βαρθολομαῖον εἶχε συνεπόμενον, καὶ συναπτόμενον τοῦ κηρύγματος. Σαρκικὴ δὲ αὐτοῦ ἀδελφὴ οὖσα ἡ Μαριάμνη, τούτοις ἀκολοθοῦσα διηκόνει.

Ἐπεὶ δὲ τὰς τῆς Μυσίας καὶ Λυδίας διέβησαν πόλεις εὐαγγελιζόμενοι, καὶ πολλοὺς ὑπὸ τῶν ἀπίστων πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὑπέμειναν, μαστιγούμενοι, ράβδιζόμενοι, ἐγκλειόμενοι, λιθαζόμενοι, κατέλαβον τὸν ἠγαπημένον Μαθητὴν καὶ Θεολόγον Ἰωάννην, κατὰ τὴν Ἀσίαν κηρύττοντα τὸν Χριστόν· ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀνθυπάτου γυνὴ Νικανόρα ἐπίστευσε, καὶ ἡ τοῦ Στάχους οἰκία ὑπὸ τοῦ Ἀνθυπάτου καὶ τοῦ δήμου κατεκαύθη. Ὁ δὲ Φίλιππος ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Ἱεραπόλεως συρεῖς, εἶτα τοὺς ἀστραγάλους τρυπηθεὶς, ἐπὶ τοῦ ξύλου ἀνηρτήθη· καὶ οὕτως εὐξάμενος, τῷ Θεῷ τὸ πνεῦμα παρέθετο. Αὐτίκα δὲ ἡ γῆ, τρόμῳ ληφθεῖσα καὶ ἦχον ἐκπέμψασα, ἐσχίσθη, καὶ πολλοὺς τῶν ἀπίστων κατέπιεν. Οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες, τῷ Βαρθολομαίῳ καὶ τῇ Μαριάμνη προσέπεσον, κρεμαμένοις οὔσι καὶ αὐτοῖς. Καὶ λύσαντες αὐτούς, προσῆλθον τῇ ἀληθινῇ πίστει. Εἶθ' οὕτω συνέστειλαν τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου, καὶ τὸν Στάχυν Ἐπίσκοπον ἐν τῇ πόλει καταστησάμενοι, αὐτοὶ ἐν τῇ Λυκαονίᾳ ἐξέδραμον.

Τούτου τοῦ Ἀποστόλου τὸ λείψανον εὐρίσκεται ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ, κατὰ τὴν Πάφον, εἰς χωρίον λεγόμενον Ἀρσινόη, κοινῶς δὲ λέγεται Ἄρσος, ἔνθα ὑπάρχει ναὸς μέγιστος, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου τιμώμενος, εἰς ὃν τεθησαύρισται τὸ ἅγιον Λείψανον

όμοῦ μὲ τὸ ἅγιον Κρανίον, ἐπιβεβαιωμένον ἐν σφραγῖσι βασιλικαῖς, καὶ ποιεῖ ἄπειρα θαύματα καθ' ἑκάστην, εἰς τοὺς προσερχομένους αὐτῷ μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως. Καὶ ἀπὸ μόνην δὲ τὴν θεωρίαν πιστεύεται νὰ εἶναι ἀποστολικόν, καὶ ἐκ τῆς πνευματικῆς εὐωδίας, ἣν ὁ ἀσπασάμενος αὐτίκα αἰσθάνεται. Ὅθεν καὶ εἰς τοῦτο καυχᾶται ἡ Κύπρος λαμπρῶς, ὡς κεκτημένη τέτοιον θησαυρόν, καὶ μάλιστα ἡ ἐπαρχία τῆς Πάφου, ὅπου εὐρίσκεται.

Ἄλλ', ὦ Ἀπόστολε τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτόπτα τῶν μεγίστων, μύστα τῶν ἀρρήτων καὶ θεωρῶ τῶν ἀθεάτων, καὶ τῶν οὐρανίων ἐραστὰ καὶ κληρονόμε, Φίλιππε παμμακάριστε, μαθητὰ καὶ φίλε τοῦ θείου Λόγου. Βασιλεὺς τῶν δουλικῶν παθῶν φανεὶς κράτιστος, καὶ τῶν τυραννικῶν ἐχθρῶν καθαιρέτης δραστικώτατος. Ὁ τῶν αἰρετιζόντων τὸ στίφος ὡς λέων οἶά τινας ὑπούλους ἀλώπεκας καταπλήττων, καὶ ἀπελαύνων βασιλικῶ τῷ βρυχήματι, τὸν δὲ δῆμον τῶν Ὁρθοδόξων συγκροτῶν, καὶ καταρτίζων στεφάνοις δόγμασι καὶ ἀνδρικοῖς σοφωτάτοις διδάγμασιν. Ὁ δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ γενόμενος, καὶ κατ' ἄμφω διαλάμπων δίκην ἡλίου πᾶσι τοῖς πέρασι, τοῖς μεγίστοις τεραστίοις καὶ θαύμασι. Ὡ κῆρυξ διαπρύσιε τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως, καὶ μιμητὰ τῶν Αὐτοῦ παθημάτων, ποιμὴν Ἐκκλησίας θεοπρόβλητε καὶ λαμπτῆρ οἰκουμένης θεοπύρσευτε, καὶ δοῦλε Θεοῦ γνησιώτατε, παιδευτὰ ἀφρόνων, σοφῶν διορθωτὰ, τῶν δαιμόνων ὀλοθρευτὰ, καὶ πρεσβευτὰ τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων θερμώτατε. Εὐμενῶς πρόσδεξαι τὸ παρὸν μοι ἐφύμνιον, ἐξ εὐτελοῦς γλώσσης, πόθῳ πολλῶ προσφερόμενον, καὶ χάρισαι τῇ νήσῳ ταύτῃ Κύπρῳ, ἐν ἣ τὸ πανάγιόν σου Λείψανον σὺν τῇ σεβασμίᾳ σου Κάρα ὡς θησαυρὸς ἐστὶ πολῦτιμος, εἰρήνην, εὐρωστίαν, καὶ σωτηρίαν ψυχῆς καὶ σώματος. Καὶ λύτρωσαι ἐκ τῶν συμφορῶν καὶ κινδύνων καὶ περιστάσεων πάντας τοὺς τὴν σὴν ἱεράν ἐπιτελοῦντας πανήγυριν. Ἔτι δὲ ἐκ τῆς ἀνομβρίας καὶ ἐκ τῆς ἀκρίδος, ἐξ ὧν ὡς ὑπὸ μαστίγων ταλαιπωρεῖται, αὐτὴν ἐλευθέρωσον, καὶ στήσον τὴν καθ' ἡμῶν ὀρμὴν τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, ταῖς πρεσβείαις σου. Καὶ μὴ διαλείπης αἰτούμενος παρασχεθῆναι παρὰ Θεοῦ τὰ συμφέροντα ἡμῖν, παθῶν ἀποτροπὴν, πειρασμῶν ἀπολύτρωσιν, νοσημάτων θεραπείαν, καὶ ἀπλῶς πάντων τῶν ἀγαθῶν, ἐν τῷ παρόντι μὲν αἰῶνι μέθεξιν ἀβλαβῆ, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι ἀπόλαυσιν καὶ τῆς οὐρανόου Βασιλείας, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὡ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Εὐφημιανοῦ, τοῦ παρὰ τὴν Λύσσην τῆς Κύπρου ἀσκήσαντος.

Στίχοι.

Εὐφημούμενος ὑπ' Ἀγγέλων εἰσηλθεν
Εὐφημιανὸς εἰς δόμους θείας δόξης.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου, Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ Παλαμᾶ, διαπρέψαντος ἐν ἔτει 1340.

Στίχοι.

Φωτὸς λαμπρὸν κήρυκα νῦν ὄντως μέγαν,
Πηγὴ φάους ἄδυτον ἄγει πρὸς φέγγος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τοῦ ἀγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ὑδρας, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1800, ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ῥόδου.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Τῆς Θεοτόκου.

Ῥδὴ ζ'.

Παῖδες Ἑβραίων.

Φώτισον, Κόρη, τὴν ψυχὴν μου, ἡδοναῖς ταῖς τῆς σαρκὸς ἐσκοτισμένην, ἢ τεκοῦσα, Ἀγνή, Χριστὸν τὸν φωτοδότην, ὃν ἀνυμνοῦσιν Ἄγγελοι, ὡς Θεὸν ἀκαταπαύστως.

Κάθαρον, Κόρη, τὴν ψυχὴν μου, ρυπωθεῖσαν λογισμοῖς τοῖς ἀκαθάρτοις, καὶ ἀξίωσον νῦν ἀγνῶς σοὶ ἀναμέλπειν· Εὐλογημένος, Πάναγνε, ὁ καρπὸς τῆς σῆς κοιλίας.

Λύτρωσαι, Κόρη, τὴν ψυχὴν μου, τῆς μελλούσης καταδίκης, Θεοτόκε, ἢ τεκοῦσα Χριστόν, τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου, τὸν τῶν Πατέρων Κύριον, καὶ Θεὸν εὐλογημένον.

Οὔταν λογίσωμαι τὸ πλῆθος, τῶν πολλῶν ἁμαρτιῶν μου, Θεοτόκε, σκυθρωπάζω πικρῶς, καὶ κλαίω καὶ στενάζω, καὶ καταφεύγω, Δέσποινα, εἰς τὴν σὴν φιλανθρωπίαν.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Οἱ Παῖδες ἐν Βαβυλῶνι.

Ως φέγγος ἐξαπεστάλης, βολίδος δίκην, Ἀπόστολε, σελασφόροις βολαῖς καταυγάζων, τοὺς ἐν πίστει κραυγάζοντας· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Πλουσίαις φωτοχυσίαις, τοῦ θείου, Μάκαρ, κηρύγματος, διαλάμπων φαιδρῶς τοὺς ἐν σκότει, μελωδεῖν κατεφώτισας· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ρητόρων ἀδολεσχίαν, καὶ λόγων πᾶσαν δεινότητα, τῷ συντόνῳ λόγῳ ἐκνικήσας, τῷ τῆς πίστεως ἔψαλλες· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Ουσίας ὑπερουσίως, Παρθένε, δύο γεγέννηκας, ἠνωμένας, Ἄγνη, ἀσυγχύτως, τῷ Χριστῷ, ᾧ κραυγάζομεν· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Τῆς Θεοτόκου.

ᾠδὴ η'.

Τὸν Βασιλέα.

Σοὶ ἀνέθηκα, τὴν ἐλπίδα μου πᾶσαν, λύτρωσαί με τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου, Λυτρωτὴν τεκοῦσα, Θεάνθρωπον, Παρθένε.

Ιλαστήριον, Παρθένε, κόσμου ὑπάρχεις, ἰλασθητί μοι διὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν, ἵνα εὐχαρίστως ὑμνῶ σε, Θεοτόκε.

Τὸ Μυστήριον, τῆς σῆς ἀσπόρου λοχείας, εὐλαβῶς τε καὶ εὐσεβῶς προσκυνοῦντες, σοὶ τὸ Χαῖρε πάντες, κραυγάζομεν, Παρθένε.

Τοὺς πεποιθότας, ἐπὶ σοί, Θεοτόκε, σκέπε, φρούρει ἐκ παντοίων κινδύνων, πάντα δυναμένη, ὡς Μήτηρ τοῦ Κυρίου.

Τὴν ἀειπάρθενον, Θεοτόκον Μαρίαν, ἀνυμνήσωμεν προθύμῳ καρδία, ὡς καθοδηγοῦσαν ἡμᾶς πρὸς σωτηρίαν.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Νόμων πατρῶν οἱ μακάριοι.

Φῶς σε τοῦ κόσμου ἀπετέλεσε, τὸ πατρικὸν φῶς, Λόγος ὁ ἐνυπόστατος, ἐκλεξάμενος Ἀπόστολον, ἐκ τοῦ κόσμου, Τρισμάκαρ· καὶ κα-

θοπλίσας, θεία δυναστεία τῇ αὐτοῦ, ἐπαφῆκεν ἀήττητον, ὡς ὀπλίτην βοῶντα· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ρώμη τῇ θεία δυναμούμενος, τὰς ἀντιπάλους τάξεις ὑπερένικησας, τὴν ἀτίθασον παράταξιν, τὴν αὐτῶν καταλύσας· τὴν γὰρ εἰρήνην, κληρον ἀναφαίρετον λαβὼν, εἰρηναίαν κατάστασιν, ἐφύτευσας τῷ κόσμῳ. Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε κραυγάζων, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Οἴω τῷ πόθῳ προσεπέλασας, τῷ σαρκωθέντι Λόγῳ Θεοῦ, Ἀπόστολε, μαθητῆς τούτου γενόμενος, καὶ θεῖος ὑπηρέτης, καὶ μυστολέκτης· ὅθεν ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλεῖς, εἰς τὰ ἔθνη ἐκήρυξας, αὐτοῦ τὴν παρουσίαν· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε κραυγάζων, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Οἴλος ἠνώθη ὑπὲρ ἔννοιαν, ἀναλλοιώτως ὄλη τῇ ἀνθρωπότητι, ὁ ὑπέρθεος ἐν μήτρα σου, Παναγία Παρθένε· ὅθεν ἐν δύο φύσεσι, γνωρίζεται Χριστός, εἰς ὑπάρχων ἀμφότερα, ὃν ὑμνοῦντες βοῶμεν· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε τὰ ἔργα, καὶ ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τῆς Θεοτόκου.

ᾠδὴ θ'.

Κυρίως Θεοτόκον.

Τὴν μόνην Θεοτόκον, σὲ ὑμνολογοῦμεν, ὡς τὸν Χριστὸν ἀπορρήτως κηύσασαν, τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον, ὃν μεγαλύνομεν.

Εξ ὅλης τῆς ψυχῆς μου, Κόρη, ἀνυμνῶ σε, καὶ ἐκ καρδίας, Παρθένε, κραυγάζω σοὶ Χαῖρε, ἢ Μήτηρ Κυρίου ἢ ἀπειρόγαμος.

Κυρίως Θεοτόκον, καθομολογῶ σε, παρθένον Κόρην, Μητέρα ἀπείρανδρον, καὶ ἐκβοῶ σοὶ προθύμως, τὸ Χαῖρε, Δέσποινα.

Οτόκος σου, Παρθένε, ἄφθορος ἐδείχθη, ἐκ γὰρ λαγόνων Θεός σου σεσάρκωται, διὸ ἀπαύστως σοὶ πάντες, Χαῖρε κραυγάζομεν.

Α΄για Θεοτόκε, πρόσδεξαι τὸν ὕμνον, τοῦ παν-
αθλίου ἰκέτου σου, Δέσποινα, καὶ ἄνες, ἄφες
μοι, Κόρη, τὰ παραπτώματα.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα.

Νῦν ἀπορρήτου δόξης, καὶ φωτὸς ἀνεσπέρου,
ἠξιωμένος ἔνθα ἢ ἀνέκφραστος, ὑπάρχει
εὐφροσύνη, ἔνθα ἢ χαρὰ ἢ ἄληκτος, ἐν Ἐκκλησίᾳ,
τῶν πρωτοτόκων ἔνθα, δικαίων αἰ σκηναί, πάν-
των Χριστιανῶν ὑπερέχου, Φίλιππε πάνσοφε.

Ωραῖσμένος κάλλει, νοητῆς εὐπρεπείας, καὶ
βασιλείας στέφος περικείμενος, θεόφρον,
καὶ πλουσίαις, Φίλιππε, περιχεόμενος, φωτοδοσί-
αις, τῆς τοῦ ὑπερουσίου, φωτὸς μαρμαρυγῆς, χαί-
ρων τῷ τοῦ Δεσπότη σου, θρόνῳ, μάκαρ, παρί-
στασαι.

Σὺν Ἀποστόλοις πᾶσι, σεπτοῖς τε καὶ Προφή-
ταις, καὶ σὺν Ἀθλοφόροις, Φίλιππε, Ὅσις,
Ἱεράρχαις, Δικαίοις, σὺν τῇ Θεοτόκῳ πρέσβευε,
λύσιν πταισμάτων, καὶ τῶν ἀμπλακημάτων, δοθῆ-
ναι ἰλασμόν, πίστει τοῖς τὴν φωσφόρον καὶ θεῖαν,
μνήμην τελοῦσί σου.

Θεοτοκίον.

Σεσαρκωμένον Λόγον, τὸν πρὶν ἄσαρκον
ᾄοντα, ὑπερφῶς, Παρθενομήτορ, τέτοκας·
διό σε Θεοτόκον, πάντες εὐσεβῶς κηρύττομεν,
ἀληθεστάτην σοὶ τὴν προσηγορίαν, ἀρμόζοντες,
Ἀγνή· σὺ γὰρ τῆς τῶν πιστῶν σωτηρίας, ρίζα κα-
θέστηκας.

Ἐξαποστειλᾶριον.

Ἐν Πνεύματι τῷ ἱερῷ.

Δρόμον ὠραίων σου ποδῶν, Φίλιππε, ἀνα-
στρέψας, πορείαν τὴν οὐράνιον, ἀνελήλυθας
χαίρων· καὶ τῇ Τριάδι παρεστῶς, ἐν Πατρὶ τεθέα-
σαι, Υἱὸν καὶ Πνεῦμα τὸ θεῖον· διὰ τοῦτό σου πό-
θῳ, τὴν πανίερρον καὶ θεῖαν, ἑορτάζομεν μνήμην.

Ἔτερον.

Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Πνεύματος Θεοῦ ἀκτῖνα, Θεσπέσιε, δεδεγμέ-
νος, καὶ κόσμον καταφωτίσας, τῷ φθόγγῳ

τῶν σῶν ῥημάτων, ὑπὲρ ἡμῶν νῦν δυσώπει, τὸν
Κύριον τοῦ σωθῆναι.

Θεοτοκίον.

Υπεραγία Παρθένε, δέησιν νῦν τῷ Υἱῷ σου,
ὑπὲρ ἡμῶν σὺν Φιλίππῳ, τῷ θεῷ καὶ θεη-
γόρῳ, προσφέρουσα ἐκ παντοίων, κακῶν περισώ-
ζε πάντας.

Εἰς τοὺς Αἴνους.

Ἰστῶμεν Στίχους δ΄, καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ
Προσόμοια.

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῶν οὐρανίων σου φθόγγων τὰ ἀπηχήματα, ἐ-
πὶ τῆς γῆς, παμμάκαρ, διεχύθη καὶ ταύτην, ἐ-
πλήρωσε δογμάτων δι' ὧν τὸν Υἱόν, τῷ Πατρὶ καὶ
τῷ Πνεύματι, θεολογοῦντες, Ἀπόστολε, μυστι-
κῶς, ὁμοούσιον δοξάζομεν.

Ως ἑωσφόρον σε πάντες τῶν Ἀποστόλων
Χριστοῦ, καὶ φαεινὸν λαμπτήρα, τῆς σε-
πτῆς Ἐκκλησίας, Φίλιππε τρισμάκαρ, ἔχοντες
νῦν, τὰς ψυχὰς φωτιζόμεθα, καὶ ἐκ κινδύνων λυ-
τρούμεθα δυσχερῶν, ταῖς πρεσβείαις σου, πανεύ-
φημε.

Διὰ σταυροῦ τὸν ἀγῶνα τὸν τῆς ἀθλήσεως,
διηνεκῶς τῆς νίκης, ἀνεδήσω στεφάνους, Φί-
λιππε, ἀξίως· μεθ' ὧν εἰσελθὼν, εἰς τὰ ἄνω βασί-
λεια, συμπαραδρεύεις, Ἀπόστολε, τῷ Χριστῷ, καὶ
πρεσβεύεις τοῦ σωθῆναι ἡμᾶς.

Εν τῷ ναῷ τῷ πανσέπτῳ, πιστοί, συνδράμω-
μεν, τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου, καὶ ὀψόμεθα πάν-
τες, Κάραν τὴν πανσέβαστον ἣν πιστῶς, ἀσπαζό-
μενοι εἴπωμεν, τῶν ἰαμάτων σου χάριν δίδου ἡμῖν,
τοῖς τιμῶσί σε, πανεύφημε.

Δόξα... Ἦχος β΄.

Φιάλαι τῶν ἀρωμάτων ἐν κόσμῳ, αἰ σιαγόνες
σου, Σοφέ, ὤφθησαν, Ἀπόστολε Φίλιππε,
περικιρνῶσαι τοῖς πιστοῖς, πόμα τὸ ζωοποιόν·
πρᾶξιν γὰρ εἰς θεωρίας ἐπίβασιν ἐσχηκῶς, Χρι-
στοῦ ὀπαδὸς ἐχρημάτισας, τὴν στεῖραν καὶ ἄτε-
κνον ἐθνῶν Ἐκκλησίαν, εὐτεκνωθεῖσαν ἐν αὐτῷ,

καταποικίλας διδασκαίς· ἦν καὶ νῦν δυσώπει λυτρωθῆναι, δεινῶν καὶ ἀναγκῶν· δύνασαι γὰρ ἐν Θεῷ, πολλὰ ἐγγίζων αὐτῷ.

Καὶ νῦν... **Θεοτοκίον.**

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθην· Μητέρα τῆς ζωῆς, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Δοξολογία Μεγάλη, καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ.

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἀποστόλου ᾠδὴ γ΄ καὶ ζ΄.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον. ᾠχος πλ. δ΄. (Ψαλμ. ιη΄).

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.

Πρὸς Κορινθίους Α΄ Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. δ΄ 9-16).

(Ζήτει τῇ Γ΄ Κυριακῇ Ἐπιστολῶν).

Αἱ δὲ ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ

φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἐνδοξοὶ, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίωρημα ἕως ἄρτι.

Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε.

Ἀλληλουῖα (γ'). ᾠχος α΄. (Ψαλμ. πη΄).

Στίχ. Ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε.

Ὁ Θεὸς ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων.

Τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην.

(Κεφ. α΄ 41-52).

(Ζήτει τῇ Α΄ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὕρισκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι...

Κοινωνικόν.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. Πηγαί.

α) Χειρόγραφος κώδιξ.

Χειρόγραφον ἰ. ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς Γεροσκήπου τοῦ ἔτους 1757, περιέχον τὰς ἀκολουθίας τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου, ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα, τῆς 14ης Νοεμβρίου καὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου, ἤτοι τῆς καταθέσεως τοῦ ἁγίου σκήνους αὐτοῦ, τῆς 31ης Ἰουλίου, καὶ κανόνα Παρακλητικὸν εἰς τὴν ὑπέραγνον Θεοτόκον Μαρίαν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Χρῦσανθος ἄδει ὕμνον τῇ Θεοτόκῳ. Τὸ ἐπίτιτλον κόσμημα τῆς πρώτης σελίδος τοῦ χειρογράφου ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Ἰωάννου Τσιγκοπούλλου εἰς τὸ ἔργον του Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου, Λευκωσία 1971, σ. 95.

β) Ἐντυποι ἐκδόσεις.

1) Βίβλος ἱερὰ περιέχουσα τὴν ἅπασαν ἀκολουθεῖαν τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου, τοῦ τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἧς ἡ τυπικὴ διάταξις ἐν εἶδει στιχηρῶν προσομοίων, ἐν τε τῷ ὄρθρῳ καὶ τῷ ἀποδείπνῳ, καὶ εἰ τύχη ἐορταζόμενος ἅγιος, καὶ ἐρμηνεῖαν εἰς τὸν τύπον τοῦ αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὰ ἐπτὰ τῆς Ἐκκλησίας μυστήρια. Καὶ κανόνα παρακλητικὸν εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν. Καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν δύο ἀκολουθειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου καὶ ἐτέρους δύο κανόνας τῆς ὑπέραγνον Θεοτόκου Μαρίας. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ Χρυσάνθου ἱερομονάχου πρωτοψάλτου τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ Κύπρου. Καὶ ἀφιερωθεῖσα παρ' αὐτοῦ, τῷ Θεανθρώπῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ πλάστῃ καὶ δεσπότη, τῷ σταυροφόρῳ ἄνακτι, τῷ ἐνυποστάτῳ υἱῷ καὶ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς.

Ἐνετίησιν, ἀψξή', 1768.

Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι.

Con licenza de' superiori e privilegio.

2) Βίβλος ἱερὰ περιέχουσα τὴν ἅπασαν ἀκολουθεῖαν τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου, τοῦ τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἧς ἡ τυπικὴ διάταξις ἐν εἶδει στιχηρῶν προσομοίων, ἐν τε τῷ ὄρθρῳ καὶ τῷ ἀποδείπνῳ, καὶ εἰ τύχη ἐορταζόμενος ἅγιος, καὶ ἐρμηνεῖαν εἰς τὸν τύπον τοῦ αὐτοῦ. Καὶ εἰς τὰ ἐπτὰ τῆς Ἐκκλησίας μυστήρια. Καὶ κανόνα παρακλη-

τικὸν εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν. Καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν δύο ἀκολουθειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου καὶ ἐτέρους δύο κανόνας τῆς ὑπέραγνον Θεοτόκου Μαρίας. Φιλοπονηθεῖσα παρὰ Χρυσάνθου ἱερομονάχου πρωτοψάλτου τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ Κύπρου. Καὶ ἀφιερωθεῖσα παρ' αὐτοῦ, τῷ Θεανθρώπῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ πλάστῃ καὶ δεσπότη, τῷ σταυροφόρῳ ἄνακτι, τῷ ἐνυποστάτῳ υἱῷ καὶ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς.

Ἐνετίησιν, ἀψξθ', 1769.

Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι.

Con licenza de' superiori e privilegio.

3) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα, ψαλλομένη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ νοεμβρίου μηνός.

Ἐνετίησιν, ἀψξθ', 1769.

Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι.

Con licenza de' superiori e privilegio.

4) Φυλλάδιον περιέχον συναρμολογημένας τὰς δύο ἱερὰς ἀκολουθίας τοῦ τε ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ.

Ἐκδίδεται τὸ πρῶτον.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Βαγλαμάλη, 1867.

5) Ἀκολουθία καὶ βίοι τῶν ἁγίων ἀποστόλου Φιλίππου, ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα· τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Κωνσταντίνου, τοῦ ἐκ τῆς περιφήμου νήσου Ὑδρας· καὶ τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος, ἀθλήσαντος ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ τῆς ἐπαρχίας Σιτείας. Διήγησις περὶ τῆς ἁγίας Κάρας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Παντελεήμονος. Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Ἀναστασίου. Διήγησις τοῦ ἁγίου Δανιὴλ τοῦ ἐξ Ἰσραηλιτῶν καὶ ὀπτασία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Μητροφάνους, ἐπισκόπου Βορονεζίας τοῦ Ρώσου.

Ἐκδοθεῖσα ἐπιμελεῖα καὶ δαπάνῃ Κωνσταντίνου Χρ. Δουκάκη, προσκυνητοῦ τοῦ ἐκ Καλαμῶν τῆς Πελοποννήσου.

Ἐν Ἀθήναις, Τύποις Ἰωάννου Νικολαΐδου, 1896.

6) Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου, ἐν Ἰ. Γαβρᾶ, Τὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου, Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1890, σσ. 91-92. Συμπλήρωσις εἰς τὸ Μηνεῖον.

7) Βίος καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου Φιλίππου, ἐνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα, περιέχουσα τὴν τε Ἀκολουθίαν τῆς 14ης Νοεμβρίου καὶ τὴν εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν Λειψάνων τοῦ Ἀποστόλου εἰς Κύπρον, ψαλλομένην τὴν 31ην Ἰουλίου. Ἐκδιδομένη παρὰ τοῦ Οἰκονόμου Μιχαὴλ Εὐθυμίου, προΐσταμένου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ἀνθουπόλεως, Λευκωσία 1992.

γ) Βίοι-Συναξάρια.

1) Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Ἀθήναι 1954, σσ. 79-86, 207-210, 448-459, 512-516.

2) Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Στρωματεῖς Γ' κεφ. VI, 30, Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων, τόμ. 8ος, Ἀθήναι 1956, σ. 29.

3) Πολυκράτους ἐπισκόπου Ἐφέσου, Ἐπιστολή, ἐν Εὐσεβίου Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορίᾳ Γ' 31,39, Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων, τόμ. 19ος, Ἀθήναι 1959, σσ. 273, 280.

4) Συμεῶν Μεταφραστοῦ, Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Φίλιππον, P.G., τόμ. 115, σσ. 188-197.

5) H. Delehaye, Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae e codice Sirmondiano, Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembri, Βρυξέλλαι 1902, σσ. 221-222.

6) Μανουὴλ Γεδεών, Βυζαντινὸν Ἐορτολόγιον, Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1899, σσ. 191-192.

7) Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου, Ἔκδοσις Ἐνετίας 1551, Παρὰ Ἰωάννη Ῥικαινῶ, ἐπιμελεία δὲ καὶ ἐπιδιορθώσει Γρηγορίου τοῦ Μαλαξοῦ.

Βιβλιοθήκη Ἱερῶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου ὑπ' ἀρ. 1024A.

8) Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου, μετατυπωθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου, Ἐνετίησιν 1740, Παρὰ Νικολάω τῷ Σάρφω.

9) Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου, Ἐκδότης Π. Π. Παρασκευόπουλος, Ἐν Ἀθήναις 1904, σσ. 98-100.

10) Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου, Ἐπιστάσις Γεωργίου Γ. Γεγλέ, Ἐκδότης Μιχ. Σαλίβερος Α. Ε., Μεσογείων 78, Ἀμαρούσιον, ἄ. ἔ., σσ. 145-148.

11) Μηναιὸν τοῦ Νοεμβρίου, Ἔκδοσις «Τὸ Φῶς», Ἐν Ἀθήναις 1980, σσ. 181-185.

12) Μηναιὸν Νοεμβρίου, Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπανεκδοσις γ', Ἀθήναι 1981, σσ. 103-104.

13) Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, τόμ. Α', Ἀθήνησι 1868, σ. 222.

14) Κωνσταντίνου Χρ. Δουκάκη, Μέγας Συναξαριστῆς, Νοέμβριος, Ἐν Ἀθήναις 1895, σσ. 99-101, Ἀπρίλιος, Ἐν Ἀθήναις 1892 σσ. 355-363.

15) Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, πρ. Λεοντοπόλεως, Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 1935, Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σσ. 463-464.

16) Macaire, moine de Simonos Petras, Le Synaxaire, Vies des Saints de l' Eglise Orthodoxe, tome premier, Septembre, Octobre,

Novembre, Editions «To perivoli tis Panagias», Thessalonique 1987, σσ. 509-510.

17) Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου, Μορφές ποῦ ἅγιασαν τὴν Κύπρο, δ' ἔκδοσις, Λευκωσία 1988, σσ. 172-183.

18) Μιχαὴλ Ἰ. Γαλανοῦ, Οἱ βίοι τῶν ἁγίων τοῦ Μηνολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τεῦχος ΙΑ', Μὴν Νοέμβριος, Ἔκδοσις γ', ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1988, σσ. 102-103.

19) Ἰωάννου Π. Τσικνοπούλλου, Ὁ ἀπόστολος Φίλιππος, ἐν «Ἀπόστολος Βαρνάβας», τόμ. ΛΑ', 1970, σσ. 259-268, 332-340, τόμ. ΛΒ', 1971, σσ. 8-17.

2. Βοηθήματα.

α) Μελέται.

1) F. Halkin, Bibliotheca Hagiographica Graeca, tom. II, Βρυξέλλαι 1957, σσ. 202-205, Auctarium B.H.G., Βρυξέλλαι 1969, σ. 157, Novum Auctarium B.H.G., Βρυξέλλαι 1984, σσ. 177-178.

2) Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως, Λεξικὸν τῆς Καινῆς Διαθήκης, Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1910, σσ. 888-890.

3) Ἐμμανουὴλ Παντελάκη, Φίλιππος ἅγιος, ἐν «Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΚΓ', β' ἔκδοσις 1957, σ. 943.

4) Ἀποστόλου Ἀρβανιτοπούλου, Φίλιππος, «Ἐλευθερουδάκη, Σύγχρονος Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΙΒ', γ' ἔκδοσις, σ. 613.

5) Β. Ν. Γιαννοπούλου, Φίλιππος. Ὁ Ἀπόστολος, ἐν «Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. 11ος, Ἀθήναι 1967, σσ. 1096-1098.

β) Ναογραφία ἐν Ἱεραπόλει.

1) Φιλαρέτου Βαφείδου, Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, τόμ. Α', Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1884, σ. 35.

2) Γεωργίου Λαμπάκη, Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες τῆς Ἀποκαλύψεως, ἦτοι ἱστορία, ἐρείπια, μνημεῖα καὶ νῦν κατάστασις τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας, Ἐφέσου, Σμύρνης, Περγάμου, Θυατείρων, Σάρδεων, Φιλαδελφείας καὶ Λαοδικείας, παρ' ἧς Κολοσσαὶ καὶ Ἱεράπολις. Ἐν Ἀθήναις 1909, σσ. 416, 439-444, εἰκόνες 243-245.

3) Γεωργίου Α. Σωτηρίου, Χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Ἔκδοσις Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων, ἀρ. 9, Ἐν Ἀθήναις 1920, σ. 29.

4) Γεωργίου Α. Σωτηρίου, Χριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ ἀρχαιολογία, τόμ. Α', Ἐν Ἀθήναις 1942, σ. 331.

5) Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὰς ἐπιστολάς τῆς Καινῆς Διαθήκης, τόμος Β', Ἐπιστολαί: Πρὸς Γαλάτας-Πρὸς Φιλήμονα, Ἔκδοσις δευτέρα, Ἀθήναι 1956, σ. 268.

6) Ἀρχιμ. Βασιλείου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1948, σσ. 32, 294.

7) Βασιλείου Μουστάκη, Λεξικὸν τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ἀθήναι 1955, σ. 81 Ἱεράπολις.

8) Γ. Δ. Καψάλη, Ἱεράπολις, ἐν «Μεγάλη Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΙΒ', 6' ἔκδοσις 1957, σ. 865 Ἱεράπολις [Ἀρχ. Γεωγραφία].

9) Συντάξεως, Ἱεράπολις, ἐν «Ἐλευθερουδάκη, Σύγχρονος Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΣΤ', σ. 667.

10) Συντάξεως, Ἱεράπολις, ἐν «Μεγάλη Ἀμερικανική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΙΑ', σ. 427.

11) Ἰωάννου Δ. Ζηζιούλα, Ἱεράπολις, ἐν «Θρησκευτική καὶ Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. 6ος, Ἀθήναι 1965, σσ. 761-763.

γ) Ναογραφία ἐν Ἀθήναις.

1) Τάσσου Δημ. Νερούτσου, Χριστιανικαὶ Ἀθήναι, ἐν «Δελτίον Ἱστορικήσ καὶ Ἐθνολογικήσ Ἐταιρείας τῆσ Ἑλλάδος», τόμ. Γ', 1891, σσ. 75-76.

2) Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου, Ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν (Τόμος Α'-Γ', Ἀθήναι 1889-1896), τόμ. Β', σ. 299.

3) Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου, Αἱ Παλαιαὶ Ἀθήναι, Ἀθήναι 1922, σσ. 112-114.

4) Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου, Φίλιππος ἀπόστολος, ἐν «Μεγάλη Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΚΓ', 6' ἔκδοσις, Ἀθήναι 1957, σ. 943.

5) Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἐκκλησία Ἀθηνῶν, Ἐν Ἀθήναις 1928, σ. 18.

6) Ἰωάννου Τραυλοῦ, Χριστιανικαὶ Ἀθήναι, ἐν «Θρησκευτική καὶ Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. Ιος, Ἀθήναι 1962, σ. 729.

δ) Ναογραφία ἐν Κωνσταντινουπόλει.

1) Μανουὴλ Ἰω. Γεδεῶν, Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον, Μνήμαι τῶν ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἑορταζομένων ἁγίων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, σσ. 191-192, 72.

2) Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, πρ. Λεοντοπόλεως, Ἀγιολόγιον τῆσ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, 1935, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆσ Διακονίας τῆσ Ἐκκλησίας τῆσ Ἑλλάδος, σ. 464. Τελεῖται ἢ αὐτοῦ σὺνάξις ἐν τῷ σεπτῷ ἀποστολείῳ τῷ ὄντι ἐν τοῖς Μελτιάδου.

ε) Ναογραφία ἐν Κύπρῳ.

1) Ἀνδρέου Στυλιανοῦ, Βασιλείου Γρηγόροβιτς Βάρσκυ, Αἱ περιηγήσεις εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους τῆσ Ἀνατολῆσ, ἐν «Κυπριακαὶ Σπουδαί», τόμ. XXI, 1957, κεφ. Τὸ ἔτος 1735 ἐν Κύπρῳ, σσ. 79-80 Ναὸς Ἀποστόλου Φιλίππου εἰς Ἄρσος, ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος λείψανα τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου, μέρος τοῦ κρανίου, τὰ ὅσα τῶν ἀγκῶνων, τὰ ὅποια ἐσχέδιασε (πίναξ 25).

2) Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ, Ἱστορία χρονολογική τῆσ Νήσου Κύπρου, Ἐνετίησιν 1788, σσ. 359-360.

3) Cl. Cobham, The Churches and Saints of Cyprus, London 1910, σσ. 2-3, 29, 40.

4) George Jeffery, A description of the Historic Monuments of Cyprus, Nicosia 1918, σ. 364.

5) Rupert Gunnis, Historic Cyprus, Λονδῖνον 1947, σσ. 178-179, 356-357.

6) Ν. Κυριαζῆ, Ἅγιοι ἐν Κύπρῳ καὶ οἱ ναοὶ τῶν, ἐν «Ἀγάπη», Λευκωσία, Ἰανουάριος 1946, ἔτος Γ', τεῦχος 17, σ. 22.

7) Ἰ. Κ. Περισιτιάνη, Κύπρος (ἀρχ.) Βυζαντινοὶ ναοί. Εἰς Ἄρσος Λεμεσοῦ σώζεται ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου, ἐν «Μεγάλη Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαιδεία», τόμ. ΙΕ', 6' ἔκδοσις 1957, σ. 442.

8) Ἰ. Π. Τσικνοπούλλου, Ἱστορία τῆσ Ἐκκλησίας Πάφου, Λευκωσία 1971, σσ. 141, 208 ναὸς ἁγίας Μαρίας-μνης, σ. 218 ναὸς Ἀποστόλου Φιλίππου, σ. 317 Ναὸς εἰς Ἄρσος.

9) Σ. Μενάρδου, Τοπωνυμικὸν τῆσ Κύπρου, Ἐκδοσις Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, Λευκωσία 1970, σ. 23.

10) Ν. Κυριαζῆ, Τὰ χωρία τῆσ Κύπρου, Λάρνακα 1952, σ. 55. Ἄρσος Λεμεσοῦ.

11) Κ. Ἀ. Πιλαβάκη, Συναγωγή Κυπριακοῦ Τοπωνυμικοῦ ὕλικου, ἐν «Κυπριακαὶ Σπουδαί», τόμ. XXXVII, 1973, παράρτημα σ. 47 Ἄρσος (Λεμεσοῦ) Ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος (τὸ καύχημα).

12) A concise gazetteer of Cyprus, Nicosia 1982, σ. 16 Ἄρσος, χωρίον ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, θέσις VD 79 55.

13) Ἡμερολόγιον Ἐκκλησίας Κύπρου, Τυπικὴ διάταξις ἱερῶν ἀκολουθιῶν 1995, σ. 272 Ἱερὸς ναὸς Ἀποστόλου Φιλίππου, συνοικισμὸς Ἁγίου Ἀνδρέου Λατσιῶν.

ς) Λείψανα Ἀποστόλου Φιλίππου.

1) Ἀλεξάνδρου Γ. Πασπάτη, (Ἕλληνοσ Βυζαντινολόγος 1814-1891 βλ. Μ.Ε.Ε. τόμ. 19ος, σ. 764), Βυζαντιναὶ μελέται, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1877, σ. 323 ἀναφέρει: Ἐκ τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου ἡ κεφαλὴ ἐσώζετο μέχρι τοῦ 1214 ἐν τῇ μονῇ τῆσ Παναχράντου.

2) Μανουὴλ Γεδεῶν, Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον, Μνήμαι τῶν ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἑορταζομένων ἁγίων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, σσ. 191-192.

3) Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ, Ἱστορία χρονολογική τῆσ Νήσου Κύπρου, Ἐνετίησιν 1788, σσ. 359-360.

4) Ἰωάννου Χάκκεττ, Ἱστορία τῆσ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆσ Κύπρου, κατὰ μετάφρασιν καὶ συμπλήρωσιν Χαριλάου Ἰ. Παπαϊωάννου, τόμ. Β', Ἐν Πειραιεῖ 1927, σσ. 321-322.

5) Κώστα Νικολαΐδη, Ἱστορία τῆσ Ἱερᾶσ Μονῆσ τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ Ὁμόδου, Λευκωσία 1968, σσ. 12-16.

6) Ἀθηνᾶσ Ταρσούλη, Κύπρος, τόμ. Β' Ἀθήναι 1963, σσ. 241-242 Ὁ ναὸς καὶ τὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, σσ. 237 Ἄρσος, 242 Ἄρσους ναὸς.

7) Ἰωάννου Τσικνοπούλλου, Ἱστορία τῆσ Ἐκκλησίας Πάφου, Λευκωσία 1971, σσ. 315-319.

8) Ἀνδρέα Ν. Ἱεροδιακόνου, Τὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ὁμόδου, γ' ἔκδοσις, Λεμεσοῦ 1988, σ. 12.

9) Ἡγουμένου Κύκκου Χρυσοστόμου, Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Κύκκου, Κύπρος 1969, σ. 65/2, 7, 8, 9, 11, 12.

10) Ἰ. Π. Τσικνοπούλλου, Ὁ ἅγιος Νεόφυτος καὶ ἡ Ἱερὰ αὐτοῦ Μονή, Κτῆμα Πάφου 1955, σσ. 135, 160.

11) Ἰ. Π. Τσικνοπούλλου, Παναγία ἢ Χρυσορρωγιάτισσα, Λευκωσία 1964, σσ. 44, 154, 155/β', ε', ζ'.

12) Ἰ. Π. Τσικνοπούλλου, Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Μαχαιρᾶ, Λευκωσία 1968, σ. 208/24.

13) Otto Meinardus, Relics in the Churches and Monasteries of Cyprus, *Ostkirchliche Studien*, XIX, 1970, σ. 34 λείψανον ἁγίας Μαριάμνης, σ. 38 λείψανα Ἀποστόλου Φιλίππου.

ζ) Εἰκόνες Ἀποστόλου Φιλίππου.

1) Rice Talbot, The Icons of Cyprus, Λονδῖνον 1937, σσ. 60, 233, εἰκὼν 68 plate XXIX.

2) Ἰ. Π. Τσικνοπούλλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου, Λευκωσία 1971, σσ. 130, 262, 288, 289, 290, 292, 316, 318.

3) A. and J. Stylianou, The painted Churches of Cyprus, Λονδῖνον 1985, σσ. 42, 47, 99, 191, 213, 236, 243, 310, 320.

4) Ἀ. Παπαγεωργίου, Εἰκόνες τῆς Κύπρου, Ἔκδοση Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, Λευκωσία 1991, σ. 172.

η) Οἱ ὕμνογράφοι.

1) Παναγιώτου Τρεμπέλα, Ἐκλογή Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου ὕμνογραφίας, Ἀθῆναι 1949, σσ. 195-196, 303 Κανὼν Ἀποστόλου Φιλίππου Νοεμβρίου 14, Θεοφάνους Γραπτοῦ.

2) Θεοδώρου Ξύδη, Ὁ ὕμνογράφος Θεοφάνης ὁ Γραπτός, (778-845), ἐν «Νέα Ἐστία», τόμ. 59ος, 1956, σσ. 155-160.

3) H. Follieri, *Initia Hymnorum Ecclesiae Graecae*, Vol. V. Pars prior σσ. 269-271, Pars altera σ. 334, Città del Vaticano 1966,

Θεοφάνης Νικαίας ὁ Γραπτός, Ἀπόστολος Φίλιππος.

4) Λοῖζου Φιλίππου, Τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1571-1878), Λευκωσία 1930, τόμ. Α', σσ. 130-135 Ὁ ἱερομόναχος Χρῦσανθος.

5) Ἰ. Κ. Περισιτιάνη, Ἱστορία τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς κατακτῆσεως μέχρι τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς, Ἐν Λευκωσία 1930, σ. 111 Χρῦσανθος ἱερομόναχος, Πρωτοψάλτης.

6) Θεοχάρους Ε. Σχίζα, Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Πανηγυρίου τοῦ θαυματουργοῦ, ἐν «Κυπριακαὶ Σπουδαί», τόμ. XXXV, 1981, σσ. 280-281 Χρῦσανθος Πρωτοψάλτης.

θ) Ἀναφορὰ κώδικος Ἀκολουθίας.

Λοῖζου Φιλίππου, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποίησις τῆς Κύπρου, ἐν «Διαλέξεις περὶ τῆς Κυπριακῆς ποιήσεως», Πάφος-Κύπρος 1938, σ. 56 Χειρόγραφον τῆς Ἀκολουθίας σώζεται εἰς τὴν Γεροσκήπου.

ι) Λαογραφικὴ παράδοσις.

1) Γεωργίου Ἀ. Μέγα, Ἑλληνικὰ ἑορταὶ καὶ ἔθιμα τῆς λαϊκῆς λατρείας, Ἀθῆναι 1956, σσ. 29-30.

2) Νεοκλῆ Κυριαζῆ, Δημόδης Κυπριακὴ ἰατρικὴ, ἐν «Κυπριακὰ Χρονικά», τόμ. IV, 1926, σσ. 43-45.

3) Ξενοφῶντος Π. Φαρμακίδου, Κυπριακὴ Λαογραφία, Ἐν Λεμεσῶ 1938, σσ. 49-50.

4) Γεωργίου Χ. Παπαχαραλάμπους, Κυπριακὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, Ἐν Λευκωσία Κύπρου 1965, σ. 230.

5) Ὁμίλου Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, Τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν τῆς Κύπρου, Λευκωσία 1974, σ. 9.

